

Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego realizowany w Szkole Podstawowej nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Żyrardowie w roku szkolnym 2024/2025

I. Obowiązujące akty prawne dotyczące udzielania uczniom pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia:

- ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016r.,
- Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018r.,

II. Wstęp:

Wspieranie i przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno - zawodowych jest zadaniem statutowym szkoły. Wewnątrzszkolny system doradztwa realizowany na terenie szkoły jest systemem doradczym, który stwarza możliwości i pomaga w rozwiązywaniu problemów związanych z przygotowaniem przez każdego ucznia własnej ścieżki edukacyjnej i planowaniem kariery zawodowej. W bieżącym roku szkolnym działania te przypadają na uczniów klasy III gimnazjum i uczniów klas VIII, aczkolwiek przez wszystkie lata nauki szkolnej warto zwrócić uwagę uczniów na pomyślenie o swojej przyszłości. W naturalny sposób szkoła jest więc środowiskiem, które ma bezpośredni wpływ na te decyzje i powinna wspierać rodziców i świadczyć pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Młodzież jest najczęściej niezdecydowana, niedoinformowana i nieprzygotowana do podjęcia tak ważnej decyzji, więc sytuacja wymaga szerszego włączenia nauczycieli, rodziców w podejmowanie przez uczniów decyzji edukacyjno-zawodowych. Pamiętać należy również o tym, że potrzeby uczniów w zakresie uzyskiwania porady zawodowej zmieniają się wraz z etapami przygotowania dzieci i młodzieży do wyboru zawodu. Zadaniem szkoły jest przygotowanie młodzieży do aktywnego wchodzenia w życie gospodarcze, do świadomego stanowienia o sobie, wytyczania własnej drogi rozwoju poprzez aktywne wzmacnianie swoich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień. Dlatego niezbędne jest wyposażenie uczniów w umiejętności podejmowania odważnych, samodzielnych decyzji, umiejętności uczenia się przez całe życie, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych lub kryzysowych. Ponadto absolwent szkoły podstawowej musi znać system kształcenia, oferty szkół kolejnego etapu edukacyjnego, świat zawodów, a także strukturę rynku pracy. Funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie wymaga aktywnych zachowań i umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia, czy kwalifikacji zawodowych wymaga coraz większej wiedzy o rynku pracy, rynku edukacyjnym i o samym sobie. Istotnym jest, aby dokonując wyboru uczeń kierował się własnymi zdolnościami, pasjami, możliwościami, predyspozycjami, a nie niespełnieniem ambicji rodziców czy wyborami rówieśników z klasy.

III. Charakterystyka programu:

Przygotowany program przeznaczony jest do realizacji przede wszystkim w klasach VII i VIII podstawowych, oddziale zerowym czy też innych klasach podstawowych (orientacja zawodowa). Działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziale zerowym obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzenie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień uczniów.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I – VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzenie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII, VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

IV. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzenie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień,

- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzenie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień,

- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII, VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

- Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego. Program ten określa działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

- 1) tematykę działań z uwzględnieniem treści programowych; metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców w udzielaniu pomocy psychologiczno pedagogicznej w zakresie wyboru kierunku kształcenia i zawodu uczniów z dodatkowymi potrzebami edukacyjnymi;
- 7) koordynowanie działań związanych z przeprowadzaniem, przez specjalistów z poradni psychologiczno-pedagogicznej, warsztatów metodycznych dla uczniów.

§ 47. 1. Doradztwo zawodowe obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

2. Dla uczniów z klas VII i VIII zajęcia z doradztwa zawodowego są zajęciami obowiązkowymi i kończą się zaliczeniem przedmiotu.

3. Uczeń uzyskuje zaliczenie, jeśli uczestniczył w co najmniej 60% zajęć przewidzianych do realizacji w danym roku szkolnym.

Doradca zawodowy prowadzi zajęcia metodami aktywizującymi oraz stara się przybliżyć uczniom poszczególne zawody poprzez spotkania z ich przedstawicielami, w tym również podczas wycieczek organizowanych do różnorodnych zakładów pracy.

W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole dyrektor wyznacza nauczyciela lub specjalistę realizującego zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

V. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego:

- oddział zerowy

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
I. Poznanie siebie. 1. Dziecko określa: - co lubi robić, - podaje przykłady różnych zainteresowań, - określa, co robi dobrze, - podaje działania i opisuje co z nich wyniknęło dla niego i dla innych	pogadanka, karty zawodów	w trakcie roku szkolnego (wrzesień 2024)	Nauczyciel wychowawca
II. Świat zawodów i rynek prac Dziecko: - odgrywa różne role zawodowe w zabawie, - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby z najbliższego otoczenia i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby,	pogadanka, filmiki, odgrywanie scenek	październik - listopad 2024	Nauczyciel wychowawca
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz zdarzenie w których dziecko uczestniczy, np. wyjście na zakupy, koncert, pocztę, itp. - podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny, - opowiada o sobie w grupie rówieśniczej		Grudzień - styczeń 2024/25	Nauczyciel wychowawca

III.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Dziecko: - nazywa etapy edukacyjne, - nazywa czynności, których lubi się uczyć	pogadanka	Luty - marzec 2025	Nauczyciel wychowawca
IV.Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych. Dziecko: - opowiada kim chciałoby zostać, - planuje własne działania i działania grupy rówieśniczej przez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu, - podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej	pogadanka, karty zawodów	Kwiecień - czerwiec 2025	Nauczyciel wychowawca

- klasy I-III podstawowe:

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
I. Poznanie siebie. Uczeń: - opisuje swoje zainteresowania i określa w jaki sposób może je realizować, - prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób, - podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi, - podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach, - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	Pogadanka, burza mózgów, karty zawodów	wrzesień 2024	Nauczyciel wychowawca klas I-III
II. Świat zawodów i rynek prac uczeń:			
- odgrywa różne role zadaniowe w zabawie, - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach, - opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach, - omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje, - opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu, - posługuje się narzędziami i przyborami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i nie konwencjonalny.	Odgrywanie scenek, pogadanka, warsztaty zajęciowe	październik 2024 - grudzień 2024	Nauczyciel wychowawca klas I-III

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: - uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności, - wskazuje treści, których lubi się uczyć, - wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.	pogadanka kierowana	styczeń - marzec 2025	
IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych. Uczeń: - opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić, - planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu, - próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.	Pogadanka, mapa myśli, metoda projektu (wersja uproszczona) np. projekt pt. "Kim zostanę w przyszłości"	kwiecień - czerwiec 2025	Nauczyciel wychowawca klas I-III, nauczyciele świelicowi

- klasy IV – VI szkoły podstawowej:

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
I. Poznawanie własnych zasobów. Uczeń: - określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje, - wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystywania w	Pogadanka, metoda projektowa (indywidualna lub w grupach)	Wrzesień 2024	nauczyciel wychowawca
różnych dziedzinach życia, - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość, - prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	Pogadanka, metoda projektowa (indywidualna lub w grupach)	Październik - listopad 2024	nauczyciel wychowawca

II. Świat zawodów i rynek prac uczeń: - wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach, - opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka, - podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe, - posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny, - wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.	Burza mózgów, pogadanka, odgrywanie scenek (drama/inscenizacja), wywiad/spotkanie z przedstawicielem wybranego zawodu	Grudzień - luty 2024/25	nauczyciel wychowawca pedagog szkolny
III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: - wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki, - wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć, - samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych dziedzin wiedzy.		Marzec- kwiecień 2025	nauczyciel wychowawca, pedagog szkolny
IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych. Uczeń: - opowiada o swoich planach edukacyjno- zawodowych, - planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu, - próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach zawodowych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.	Pogadanka, mapa myśli, burza mózgów	Maj - czerwiec 2025	nauczyciel wychowawca, pedagog szkolny

klasy VII –VIII szkoły podstawowej:

Tematyka działań z uwzględnieniem treści programowych	Metody i formy realizacji działań	terminy	Osoby odpowiedzialne za realizację
I. Poznanie własnych zasobów. Uczeń: -określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych, - rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, kompetencje predyspozycje zawodowe), - dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno- zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy , oceny innych osób oraz innych źródeł, - rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwanie w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych, - rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, - określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji, - określa własną hierarchię wartości i potrzeb. - Warsztaty zawodoznawcze na których uczniowie poznają: - 1.Siebie, swoje mocne i słabe strony, zainteresowanie, zdolności, predyspozycje, czynniki jakie należy brać pod uwagę przy wyborze przyszłego zawodu i szkoły.	Pogadanka, prezentacja, kwestionariusze (predyspozycji, temperamentu, osobowości itd.), burza mózgów, metoda warsztatowa, mapa myśli (np. drzewko talentów)	październik -grudzień 2024	Nauczyciel DZ, wychowawca, pedagog szkolny

II. Świat zawodów i rynek prac uczniów: -wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania, - porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, - wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy, - uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka, - analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy, - wskazuje wartości związane z pracą	Pogadanka, Metoda SWOT, prezentacja, warsztaty, burza mózgów	Styczeń- luty 2025	Nauczyciel DZ, wychowawca, pedagog szkolny
i etyką zawodową, - dokonuje autoprezentacji.			
III.Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: - analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji, - analizuje kryteria rekrutacyjnego wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów, - charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej, - określa znaczenie uczenia się przez całe życie.	burza mózgów, Metoda SWOT, Case study, metoda inscenizacji, pogadanka, dyskusja kierowana	Marzec - kwiecień 2025	Nauczyciel DZ, wychowawca

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych. Uczeń: - dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym, - określa cele i plany edukacyjno- zawodowe, uwzględniając własne zasoby, - identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy, - planuje ścieżkę edukacyjno- zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów	dyskusja kierowana, burza mózgów, metoda projektowa	maj - czerwiec 2025	Nauczyciel DZ, wychowawca
--	--	----------------------------	----------------------------------

Praca z rodzicami w zakresie pedagogizacji oraz sfery informacyjnej:

- zajęcia dla rodziców mają na celu udzielenie im pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia ich dzieci. Praca ta obejmuje:
- włączenie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjnych szkoły,
- przedstawianie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach,
- indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne, itp.
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno - zawodowych.